AGGÓDUNK

A televízió műsorát böngészve egy titokzatos szóra akadtam: Stiri. Vajon mit jelenthet? Könnyű a dolgom, mert az újság azt is közli: "Hírek román nyelven".

1965-ös alkotmány 17 szakasza "nemzetiségre, fajra, nemre vagy vallásra való tekintet nélkül" biztosítja az állampolgári jogokat és megtilt minden megkülönböztetést. A 22. szakasz pedig lehetővé teszi, hogy "azokban a közigazgatási - területi egységekben, ahol a román lakosságon kívül más nemzetiségű lakosság is él, az összes szervek és intézmények az illető nemzetiség nyelvét is használják szóban és írásban, tisztviselőket neveznek ki soraiból vagy más olyan állampolgárok közül, akik ismerik a helyi lakosság nyelvét és életmódját ... Román Szocialista Köztársaságban az együtt élő nemzetiségeknek biztosított az anyanyelv szabad használata, továbbá könyvek, újságok, folyóiratok, színházak és minden fokon az oktatás, saját nyelvükön.

Engedtessék meg, hogy néhány adattal érzékeltessem azt, hogy "minden fokon" hogyan érvényesül az alkotmány:

1944	184 gimnázium (magyar nyelvű)		egyetem: 1
		1959-ben	összevonják:
1979	12 önálló gimnázium (magyar nyelvű)		Bobes-Bolyai Egyetem

Megszüntek a kétnyelvű feliratok az utcákon, a jogszabályokat közzé teszik a nemzetiségek nyelvén. A magyar színházak működését lehetetlenné teszik. Az MTI jelentésben számolt be róla, hogy a romániai nemzetiségi lapok ezentúl kizárólag románul közlik a helységneveket. /Az Előre című magyar nyelvű bukaresti lap járt ebben élen !/ Ún. területrendezési program keretében magyar nemzetiségűek erőszakos asszimilálását tervezik. Közölték a bukaresti magyar követtel, hogy április 4-én nem emlékezhet meg nemzeti ünnepükről a román televízióban és rádióban.

A magyar-román határon a magyar határőrök alapvető funkciójukat nem töltik be, mert ... Emberek tízezrei választják inkább a tiltott határátlépést, a bizonytalanságot, a kiszolgáltatottságot, mint állampolgárságukat. És nemcsak magyar anyanyelvűek kérnek letelepedési engedélyt. Kormányunk megtesz mindent a menekültek érdekében, de Románia belügyeibe nem akar és nem is tud beavatkozni. Pedig a jelek arra mutatnak, hogy a román vezető/ség/ nem szándékozik változtatni nemzetiségi politikáján. Képes vállalni 200 millió dolláros veszteséget - ennyit jelentene a legnagyobb kedvezmény elve az USA-val való kereskedelemben-, semmint hogy az alapvető emberi és alkotmányos jogokat biztosítsa a nemzetiségek számára.

"Eljöttem, hogy a román-magyar együttélés erdélyi zászlóját itt ünnepélyesen meglobogtassam. Mi itt Erdélyben egy nagy kísérletet teszünk. Ha sikerül az írmagját is kiírtani a gyű-

lölködésnek román és magyar részről egyaránt, akkor ennek a sikernek a hatása kisugárzik a Fekete-tengerig, a magyar népre, és egészen a Lajtáig Tudjuk, érezzük azt, hogy minél közelebb jut egymáshoz a két ország, annál inkább biztosítva lesz az itt élő népek testvérisége is." Ezek Petru Groza szavai voltak 1945 májusában. 1949-ig zavartalannak mondható a román és a magyar nép együttműködése. A nemzetközi helyzet változása sajnálatos módon a belpolitikai életben is torzulásokhoz vezetett, amelyek máig is érzetetik hatásukat. Sőt egyre erőteljesebben veszik semmibe a lenini nemzetiségi politikát.

CSONTOS BARNA

AFORIZMA: **A demokratikus diktátor büszke arra, hogy közakaratból nyomja el a népet.**

/Feleki László: Aforizmák/